

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету
Т.О. Коломоєць
Т.О. Коломоєць 2024 р.

ПОДАТКОВЕ ПРАВО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки першого бакалаврського рівня вищої освіти
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 081 Право
освітньо-професійна програма Право

Укладач: Пирожкова Юлія Володимирівна д.ю.н., професор, професор кафедри
кримінального права та правоохоронної діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри кримінального права
та правоохоронної діяльності
Протокол № 8 від «25» серпня 2024р.
В.о. завідувача кафедри
І.В. Єна І.В. Єна

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету
Протокол № 6 від «26» листопада 2024 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету
О.О. Щипанова О.О. Щипанова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Д.О. Єрмоленко Д.О. Єрмоленко

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 081 Право	Загальна кількість кредитів – 5	Вибіркова	
		Цикл дисциплін Вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність 081 Право	Загальна кількість годин - 150	Семестр:	
		8 -й	10 -й
Освітньо-професійна програма Право	Змістових модулів - 8	Лекції	
		64 год.	18
		Практичні заняття	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів - 6	-	-
		Самостійна робота	
		86 год.	132 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Податкове право» є засвоєння базових теоретичних знань про правове регулювання діяльності держави у сфері податків і зборів, здобуття системних знань норм права, які регулюють механізм виникнення, зміни та припинення податково-правових відносин та набуття практичних навичок застосування податкового законодавства у сфері податкового контролю, оподаткування фізичних та юридичних осіб, місцевого оподаткування, неподаткових відрахувань, відповідальності за порушення податкового законодавства тощо.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Податкове право» є:

- засвоїти засади правового регулювання інститутів податкового права, його основні поняття, зміст нормативно-правових актів, основні проблеми та динаміку податкового права;
- навчитися знаходити та застосовувати норми відповідних нормативно-правових актів у конкретних ситуаціях, аналізувати факти та обставини і формувати правову позицію застосування податково-правових норм;
- виробити навички роботи із законодавством, спеціальними періодичними виданнями у сфері податкового права, аналітичного мислення та аналізу;
- зорієнтуватися в законопроектах, спрямованих на реформування основних податково-правових інститутів;
- дослідити основні проблеми правозастосовчої (судової) практики застосування податково-правових норм;
- ознайомитися з зарубіжним досвідом та перспективним законодавством регулювання податкових відносин.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатов, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі правничих наук навичок ефективної усної й письмової комунікації. Сприятиме здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.

У результаті вивчення дисципліни «Податкове право» здобувач повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані освітньо-науковою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів; Усне опитування; Письмовий контроль; Тестовий контроль;

<p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК 5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>СК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.</p> <p>СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>Робота в малих групах;</p> <p>Проблемно-пошукове завдання;</p> <p>Завдання творчого характеру;</p> <p>Аналіз конкретних ситуацій;</p> <p>Моделювання;</p> <p>Аудіовізуальне навчання</p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових (ситуативних) іграх; робота в групах; участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання творчого характеру</p> <p><i>Проміжний контроль</i> - проводиться наприкінці вивчення базового модуля шляхом тестування.</p> <p><i>Підсумкові контрольні заходи</i> проводяться по завершенню семестру та мають дві складові – тестування на заліку та захист творчого проєкту або індивідуального дослідницького завдання.</p> <p><i>Добір балів</i> – можливість для здобувачів, які пропустили заняття з поважних причин показати отримані знання.</p>
--	--

Основні **міждисциплінарні зв'язки** навчальна дисципліна циклу професійної підготовки освітньої програми ВВС 1 «Податкове право» має з такими компонентами освітньо-професійної програми: «Теорія держави та права» (ППН 1), «Конституційне право» (ППН 4), «Адміністративне право» (ППН 5), ППОП 6 «Фінансове право», «Міжнародне публічне право» (ППН 12), «Муніципальне право» (ППОП 9).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Податкове право в системі фінансового права України: поняття, система, джерела.

Місце інституту податкового права в системі фінансового права.

Зміст і особливості інституту податкового права, зв'язок з іншими галузями права. Предмет і метод податкового права.

Податково-правові норми: поняття та особливості. Класифікація податково-правових норм. Регулятивні та охоронні податково-правові норми. Зобов'язуючі, уповноважуючі та забороняючі податково-правові норми. Матеріальні та процесуальні податково-правові норми. Загальні та спеціальні норми. Первинні та похідні норми. Загальнодержавні та місцеві податково-правові норми. Норми-презумпції та норми-факти у податковому праві. Колізійні податково-правові норми. Структура податково-правової норми та її особливості. Особливості санкції податково-правової норми.

Податкове право та податкові правовідносини. Система оподаткування в Україні.

Змістовий модуль 2. Загальні засади встановлення податків і зборів. Податковий обов'язок.

Джерела податкового права. Елементи податкового закону.

Податкове законодавство. Актуальні проблеми систематизації в податковому праві. Правове регулювання податкової системи.

Поняття податку. Податок як прикладна категорія. Податок як правова категорія: поняття, ознаки та сутність. Принципи податку. Функції податку: основні та додаткові. Співвідношення податків та інших обов'язкових платежів. Класифікація податків. Критерії класифікації (платник, форма обкладання, компетенція органу регулюючого податок, спосіб стягнення, характер використання, періодичність стягнення, облік податку). Правовий механізм податку та його елементи. Основні елементи правового механізму: платник податку, об'єкт та ставка. Додаткові елементи: податкові пільги, предмет, база, одинице оподаткування, джерело сплати податку, особливості податкового режиму, бюджет чи фонд надходження, особливості податкової звітності.

Поняття платника податку. Права та обов'язки платника податку. Фізичні особи як платники податку. Юридичні особи як платники податку. Податкові агенти. Облік платників податків.

Змістовий модуль 3. Забезпечення виконання податкового обов'язку. Податковий борг.

Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна і припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Поняття платника податку. Права та обов'язки платника податку. Фізичні особи як платники податку. Юридичні особи як платники податку. Податкові агенти. Облік платників податків.

Податковий борг. Строки давності. Забезпечення виконання обов'язку щодо сплати податків і зборів.

Змістовий модуль 4. Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Правовий статус податкових органів.

Поняття, види і методи податкового контролю.

Податкова перевірка: зміст, види.

Усунення подвійного оподаткування.

Відповідальність за порушення податкового законодавства. Класифікація податкових правопорушень.

Змістовий модуль 5. Податок на прибуток підприємств. Податкові спори й інструменти захисту прав платника податків.

Місце податку на прибуток у системі податків і зборів України. Загальна характеристика правовідносин з оподаткування прибутку підприємств.

Платник податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Валовий доход. Валові витрати. Амортизація. Ставка податку. Пільги щодо податку на прибуток. Обчислення і сплата податку на прибуток. Податковий період. Податкова звітність.

Податкові спори й інструменти захисту прав платника податків.

Змістовий модуль 6. Податок на доходи фізичних осіб.

Загальна характеристика правовідносин з оподаткування доходів фізичних осіб. Місце податку на доходи фізичних осіб у податковій системі України. Платник податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт податку на доходи фізичних осіб. Ставка податку на доходи фізичних осіб.

Пільги щодо податку на доходи фізичних осіб. Порядок сплати податку на доходи фізичних осіб.

Змістовий модуль 7. Податок на додану вартість. Акцизний податок.

Пряме та непряме оподаткування. Платники ПДВ. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників ПДВ. Визначення об'єкту оподаткування. Розміри ставок податку. Податкова накладна. Порядок обчислення й сплати податку на додану вартість. Звітний податковий період.

Акцизний податок: поняття, платники, об'єкти оподаткування, порядок обчислення і строки сплати. Контроль за сплатою акцизного податку.

Змістовий модуль 8. Місцеві податки і збори. Оподаткування у зарубіжних країнах: специфіка правового регулювання.

Система місцевих податків і зборів.

Місцеві податки: податок на майно, єдиний податок.

Місцеві збори.

Загальна характеристика податків і зборів у країнах ЄС.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/дф.	з/ф	о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	5	5	2	4	2			10	17	3	3	8
2	10	5	2	4	2			10	17	3	3	6
3	5	5	2	4	2			10	17	5	5	8
4	10	5	2	4	2			12	15	3	3	8
5	10	5		4	2			12	17	5	5	8
6	10	5	2	4	4			10	15	5	53	8
7	5	5	2	4	2			10	17	3	3	8
8	10	5	2	4	2			12	17	3	3	6
Усього за змістові модулі	60	40	14	32	18			86	134	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30	20	20	40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Податкове право в системі права: поняття, система, джерела.	2	
2	Правова природа податку та податкової системи	2	
2	Загальні засади встановлення податків і зборів.	2	
2	Податковий обов'язок і його елементи.	2	
3	Забезпечення виконання податкового обов'язку.	2	
3	Податковий борг	2	
4	Податковий контроль.	2	
4	Відповідальність за порушення податкового законодавства.	2	
5	Податкові спори й інструменти захисту прав платника податків	2	
5	Податок на прибуток підприємств.	2	
6	Податок на доходи фізичних осіб.	2	
6	Податок на доходи фізичних осіб.	2	
7	Податок на додану вартість	2	
7	Акцизний податок.	2	
8	Місцеві податки і збори.	2	
8	Оподаткування у зарубіжних країнах: специфіка правового регулювання.	2	
Разом		32	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

З дисципліни «Податкове право» (за вибором) навчальним планом не передбачено практичних занять. Тому всі контрольні заходи розміщено у системі moodle.znu.edu.ua на сторінці курсу: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661>:

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1-2	Виконання практичних завдань, розміщених на сторінці дисципліни «Податкове право» СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661 :	Відповіді на поставлені в задачі питання та їх обґрунтування оформлюються у документі формату Word та прикріплюються на сторінці	Правильне виконання 1 завдання оцінюється у 3 бали.	15
Усього за ЗМ 1-2 контр. заходів	1			15
3-4	<i>Тестування в Moodle</i> на сторінці дисципліни «Податкове право» СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661	<i>Запитання для підготовки розміщено на сторінці дисципліни «Податкове право» СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661</i> Навчальний посібник – С. 11-12	Кількість тестових питань – 24, обмеження в часі (на виконання відводиться 12 хвилин). Правильна відповідь оцінюється у 0,25 бали	6
	Виконання практичних завдань до теми 2		Правильне виконання 1 завдання оцінюється у 3 бали.	9
Усього за ЗМ 3-4 контр. заходів	2			15
5-6	Групова робота	1. Таблиця «Відповідність між групами обов'язків платника податків та їхнім змістом». 2. Проаналізуйте взаємозв'язок податкового та конституційного права України (складіть порівняльну таблицю).	Вимоги до таблиці (5 балів): - повнота висвітлення теми (3 б.); - самостійність суджень (1 б.); грамотне графічне оформлення (1 б.).	15

Усього за ЗМ 5-6 контр. заходів	1			15
7-8	<p><i>Тестування в Moodle</i> на сторінці дисципліни «Податкове право» СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661</p>	<p><i>Запитання для підготовки розміщено на сторінці дисципліни «Податкове право» СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661</i></p> <p>Навчальний посібник – С. 28-34</p>	<p>Кількість тестових питань – 24, обмеження в часі (на виконання відводиться 12 хвилин). Правильна відповідь оцінюється у 0,25 бали</p>	6
	Розв'язання кейсів	<p>Відповіді на поставлені в задачі питання та їх обґрунтування оформлюються у документі формату Word та прикріплюються на сторінці дисципліни</p>	<p>Правильне вирішення однієї задачі оцінюється у 3 бали</p>	9
Усього за ЗМ 7-8 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	6			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Тестування в Moodle	передбачає розгорнуте висвітлення двох питань, перелік яких наведено у Moodle на сторінці https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7661 передбачає відповіді на 20 тестових питань (обмеження в часі 10 хвилин)	правильна відповідь оцінюється у 1 бал за одне тестове питання (max 20 балів)	20
	Захист творчого проєкту або індивідуального дослідницького завдання	здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт	вдало виконаний проєкт, який відповідає вимогам новизни, актуальності, проблемності оцінюється максимально у 20 балів	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Аванесян Г. М. Податкове право України : навч. посіб. / Аванесян Г. М., Колеснік Л. І., Сарана С. В. ; [за ред. Сарани С. В.] ; Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Полтав. ін-т економіки і права. Полтава: Полтав. ін-т економіки і права Відкрит.міжнар. ун-ту розвитку людини «Україна»: Астроя, 2019. 270 с.
2. Огляд судової практики Верховного Суду щодо оподаткування в умовах воєнного стану. Відпов. за вип.: Р.Ф. Ханова; науковий консультант А.А. Барікова. Київ, 2022. 31 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Ohliad_pod_voiennyi_stan.pdf
3. Податкове право: підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2023. 464 с.
4. Податкове право України: підручник / О. О. Головашевич та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. М. П. Кучерявенка, канд. юрид. наук, доц. Н. А. Маринів ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. фінанс. права. Харків : Право, 2019. 438 с.
5. Фінансове право: підручник / за ред. М.П. Кучерявенка, О.О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с.
6. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система: Навчальний посібник / Волохова І.С. та ін.; за заг. ред. І.С.Волохової, О.Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

Додаткова:

1. Білінський Д.О. Про реалізацію податкових процедур в умовах воєнного стану. Правова позиція. №1. 2022. С. 23-27.
2. Брояков С.В. Податкові консультації в механізмі податкового адміністрування: дис... докт. філософії: 081 Право. Харків, 2021. 231 с.
3. Бондаренко І.М. Міркування щодо визначення суб'єктів інституту одноразового (спеціального) добровільного податкового декларування. Право України №10, 2021, С.192-201.
4. Бондаренко І. М. Особливості податкового резиденства фізичних осіб в сучасних умовах. Право і суспільство. 2020. № 6. С. 32 – 42.
5. Добрава Т.Г. Мале підприємництво в нормах податкового права України. Менеджмент підприємницької діяльності; навчальн. посібн. Випуск 9. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 298 с.
6. Дмитрик О. О., Котенко А. М., Смичок Є. М. Вплив принципів податкового законодавства на ведення бізнесу в Україні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2019. № 29. Т. 1. С. 95–104. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/163685>
7. Дмитрик О.О., Токарева К.О. Податкові пільги як форма державної допомоги суб'єктам підприємництва. Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид. 2019. № 2 (13). URL: http://apir.org.ua/wpcontent/uploads/2019/12/Dmytryk_Tokareva13.pdf
8. Кобильнік Д.А. Вплив податкової політики на реалізацію регулятивної функції податкового права. Право та інноваційне суспільство. 2020. № 2(15). С. 142–148.
9. Кобильнік Д.А. Загальні підходи до характеристики функцій податкового права. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2020. № 7(35). Р. 166–172.
10. Котенко А. М. Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи. Право України. 2020. № 4. С. 43–56
11. Котенко А.М. Податкова система: особливості понятійного апарату. Право та інновації. 2021. № 4. С. 12-16.

12. Маринів Н. А. Інститут адміністративного оскарження рішень податкових органів: екскурс в історію та огляд поточного стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8. С. 303-308.

13. Ніконов А.В. Сучасні напрями впровадження податкової реформи в Україні [Електронний ресурс] / А.В.Ніконов, Н.П.Христенко. URL: <http://economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=51>

14. Пирожкова Ю.В. Публічні фінанси: пошук оптимальної моделі правового регулювання в умовах подолання пандемії COVID-19. Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки. 2020. № 1. С. 166-172 <http://www.law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-1-2020/26.pdf>

Корисні посилання:

1. www.ac-rada.gov.ua - Офіційний сайт Рахункової палати України.
2. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
4. <https://tax.gov.ua> – Офіційний сайт Державної податкової служби України
5. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
6. <https://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень.
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
8. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".
9. www.rada.gov.ua - Офіційний сайт Верховної Ради України.
10. <http://pravoua.com.ua/> - Сайт журналу «Право України».
11. <http://www.ligazakon.ua/> - Головний правовий портал України.